

політико-правові конфлікти між гілками влади доцільно розв'язувати через процедури народної демократії (наприклад, референдум, якщо проводиться в рамках чинного законодавства) або розглянути й усунути безпосередньо самими владними органами в межах наданих їм функцій.

Література

1. Войтович В. Д. Управління конфліктами в органах державної влади / Л. Усаченко. – К.: ТОВ «НВП» «Інтерсервіс», 2013. – 111 с.
2. Толстенко В. Правові форми сучасної держави: теорія і методологія дослідження / В. Толстенко // Юридична Україна. – № 2. – 2014. – С. 43
3. Чичерин Б. Н. Філософія права / Б. Чичерин. – СПб: Наука. – 1998. – 656 с.

УДК 008:34:32(043.2)

Вєлікян Л. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О. М.**, старший викладач

ПРАВОВА КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ СУСПІЛЬСТВА

У сучасному українському суспільстві особливо значна роль надається правовій культурі в умовах розбудови правової держави і становлення сучасної політичної системи. Кожний громадянин України має усвідомити сучасні тенденції розвитку трансформації суспільства, свідомо брати участь у проведенні політичної та правової реформ, які потребують високого рівня правової культури українських громадян. Йдеться про таку правову культуру, яка б відповідала викликам глобалізаційних процесів, європейському вибору України, власним історичним традиціям, духовності нашого народу, слугувала б гарантом розбудови правової, соціальної держави.

Правова культура – це філософсько-правова категорія для позначення сукупності досягнень, комплексу цінностей, створених людьми або окремою особою в галузі права, в правовій сфері конкретного історичного етапу його розвитку, які характеризують певний рівень розвитку права і законодавства, правових ідей та установок, обізнаність про них у суспільстві, які впливають на стан законності і правопорядку, спрямовують і координують правосвідомість і правомірну поведінку людей, здійснюють позитивний вплив на формування законослухняної особистості [1, с. 571].

Правова культура містить цілу сукупність політичних і правових вимог до громадян, зберігає і збагачує зразки та ідеали належної поведінки, авторитету закону і поваги до нього. Діяльність же громадян, що відповідає

нормам політичної системи, повинна неодмінно бути і взірцем правової культури. Говорячи про правову культуру, як про умову становлення політичної системи суспільства, потрібно зазначити, що правова культура суспільства складається з ряду взаємопов'язаних елементів. Основні з них: 1) стан правосвідомості в суспільстві, тобто ступінь вираження знання і розуміння права, усвідомлення необхідності слідувати розпорядженням закону; 2) стан законодавства, його якісні показники, що відносяться до змісту і форми; 3) результативна діяльність судових, адміністративних та інших державних органів і посадових осіб, які застосовують право; 4) стан законності в суспільстві, тобто якою мірою суб'єкти правовідносин дотримуються юридичних норм, що діють у суспільстві [2, с. 104].

Політична система – це сукупність інститутів та груп, які формують і розподіляють політичну владу та здійснюють управління суспільними процесами, а також репрезентують інтереси певних соціальних груп у рамках відповідної правової системи і політичної культури. Політична система також забезпечує проведення внутрішньої і зовнішньої політики, формує, виражає і захищає інтереси класів, соціальних груп. Її характер і зміст визначається головним чином тим соціальним середовищем, в якій виникає і функціонує політична система [3, с. 43].

Правова культура суспільства безпосередньо впливає на формування політичної системи, адже правова культура – це рівень знань та об'єктивне ставлення суспільства до права, яким забезпечується єдність політичної системи, її інститутів і організацій. У зв'язку з цим хотілося б відзначити цінність правової культури у становленні сучасної політичної системи України, зокрема, представників законодавчої влади – депутатів: обрані народом, вони повинні володіти правовими знаннями у процесі правотворчості і не повинні лобіювати закони в інтересах сумнівних економічних чи політичних сил на шкоду інтересам своїх виборців. Зрозуміло, що правова культура самих виборців може зіграти вирішальну роль в даному питанні, але, на жаль, вони цим правом в нашій країні рідко користуються. Причиною цього є правовий нігілізм, правова неосвіченість, низький рівень правосвідомості і політико-правової культури.

Події, що відбуваються останнім часом в Україні, свідчать про те, що:

— у центр всієї політики ставиться громадянин як духовно вільна, творча особистість, що потребує від держави допомоги і захисту;

— робота органів державної влади та місцевого самоврядування повинна бути спрямована на утвердження прав і свобод людини і громадянина, що й визначає вимоги до правової культури посадових осіб;

— важливим напрямом діяльності влади є насамперед захист інтересів державних, а не лише індивідуальних, групових, партійних [4, с. 53].

Отже, існування держави з розвиненою політичною системою можливе лише за наявності високого рівня правової культури як у системі влади, так і в інститутах громадянського суспільства. В Україні відбуваються складні та суперечливі процеси політичної трансформації демократичного державного ладу, а це обумовлює потребу в неухильному зростанні й досягненні високого рівня правового світогляду та правової культури кожної особи, кожного громадянина і народу в цілому, як представників державних інституцій, так і громадянського суспільства.

Література

1. Венгеров А. Б. Теория государства и права / А. Б. Венгеров. – М.: Омега-Л, 2004. – 571 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія права і держави: Підручник / О. Ф. Скакун. – 2-ге видання. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 520 с.
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: Навч. посіб. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – 8-е вид., перероб. і доп. – К.: 2012. – 466 с.
4. Макаренко Л. О. До проблеми формування правової культури в Україні / Л. Макаренко // Віче. – 2007. – № 18. – С. 52-53.

УДК 340.12(043.2)

Григолінський С. О., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Бородін І. Л., д.ю.н., професор

ДОКТРИНА У ПРАВОВІЙ НАУЦІ

Правова наука є одним із важливих соціальних інститутів, якому належить значна роль у життєдіяльності суспільства і держави, зокрема, у державотворенні, удосконаленні сучасної системи національного законодавства, правозастосовній діяльності, формуванні правової культури громадян тощо. Науково обґрунтовані висновки і пропозиції мають становити основу в розробці загальнодержавних доктрин, концепцій і програм соціально-економічного розвитку України. Незважаючи на численну літературу з проблем правової науки, її методології, реалізації результатів дослідження у практиці державотворення і правової системи, все ж залишаються питання, які потребують з'ясування. Одне з таких питань стосується визначення природи, місця і ролі у правовій науці такого явища, як доктрина.